

התחלתי להתקדם, ואז חטפתי פחד. חושך, לילה, צלליות זזות

צל"ש ליין

לרס"ן (מיל') מוטי גולדמן יש תחביב מיוחד, אשר הולך ומשתבח אצלו עם השנים: יין. בבעלותו של גולדמן נמצא יקב "יילה וילהלמה", אשר נוסד בשנת 2003, ומאז קוצר תשבחות רבות. ממש כמו בשדה הקרב, גם בכרם זוכה גולדמן לעיטורים. "אני והשותף שלי, עמרם סוראסקי, מבכירי הייננים בארץ, עושים יינות פרימיים איכותיים", הוא מספר. "היין שלנו מסוג 'מדוק קברנה' קיבל חמש מדליות בין-לאומיות לשנת 2007. אין ספק כי השותף שלי הוא מאסטר בתחום, וכשאתה בא עם כל הידע והניסיון שלו, אז התוצאות הן בהתאם".

קיר שחור והצלליות זזות. אם יורים, אי-אפשר לפספס אותי. אין, לא קיים. פשוט פחד. החלטתי שאני לא הולך בתעלה.

"יצאתי החוצה, וזרקתי רימון לתוך התעלה. הוא התפוצץ, והמשכתי לטוהר את העמדה עם צרור. הגעתי לעמדה הבאה, עוד פעם זרקתי רימון ועוד פעם נתתי צרור. ככה עשיתי גם את הקטע הבא אחריו. למזלי, לאחר החיילים שהיה איתי היה שק של רימונים, אחרת לא היה איך לטוהר את התעלות. התחלתי לטוהר עמדה אחרי עמדה, ככה חמש-שש עמדות, עד שבאחת מהן ראיתי מישהו בורה. רצתי למעלה אחרי, ויריתי בו.

"פתאום הגעתי לתעלה כזאת שנפרסה לרוחב, עד למצוק של הליטאני. התחלתי לחשוב לאן ללכת. בעור אני מתלבט, אני שומע מאחוריה: 'גוני פה'. אני מסתובב אחורה ורואה אותו. באתו רגע הפכתי ממפקד לחייל, כי היה מי שייקח ממני את האחריות. נכנסתי לתעלה הרוחבית וטיהרתי אותה. לא היה בתוכה שום דבר. המשכתי להתקדם ולטוהר את העמדות במתחם. בשלב מסוים, ליד הקיר של המצודה, קראו לי מאחור ואמרו לי: 'מוטי, גוני נפגע'.

"עכשיו מה עושים?' חשבתי. עצרתי ואמרתי לשני החיילים שלי לחכות במקום. רצתי אחורה אל גוני. כשהגעתי אליו, הוא כבר היה מת. השתמשתי בקשר שלו, והצלחתי לרבר עם אשכנזי. קיבלתי ממנו הוראה לעצור. הוא שלח אליי את הקמב"ץ של החטיבה, ניצן שקד, שהגיע לתגבר. איפה שגוני נהרג הייתה עמדה מאוד קטנה ועלילה רשת הסוואה. נזהרנו כי חשבונו שירו בו מהעמדה, וזרקנו לתוכה רימון. הרימון התפוצץ, עברו עשר שניות וההוא מבפנים ירה עלינו צרור. רימון שני, והוא ירה עוד צרור. וככה, אנחנו וזרקים רימונים והוא יורה עלינו צרורות. בסוף, הצלחנו להתגבר עליו. זה לקח עשר דקות".

ניצוצות כמו קפצונים

החיילים שנותרו המשיכו בריצה והצליחו להגיע לתחילת תעלת הביצורים שמחוץ למוצב. מכיוון שהתאמנו רבות לקראת תרחיש כזה, טכניקת הלחימה לא הייתה זרה להם. "לתוך התעלה נכנסו אביקם שרף, רוי גוטרמן ועמי אבלס, והתחילו להתקדם", משחזר גולדמן. "אני, מכיוון שפיקדתי על כל הכות, לא נכנסתי איתם לתעלה, והתקדמתי מעליהם. רעש. יריות. פתאום אני רואה בקיר, ליד איפה שהם נכנסו, ניצוצות כמו קפצונים. לא הבנתי מה זה, ורק אחר-כך הבנתי שאלה היו ריקושטים מכדורים שפגעו בקיר. מהירי הזה נהרגו אביקם שרף ורוי גוטרמן.

"נכנסתי מיד פנימה, לתוך התעלה, וצעקתי לעמי: 'תשלוף אותם החוצה'. עמי התעסק עם שני הפצועים, ולכן נשארנו אני ועוד שלושה חיילים כשירים. וזקתי לתעלה רימון, קפצתי פנימה אחריו, ויריתי במחבל ממרחק של סנטימטרים. יצאתי מהתעלה וחשבתי לעצמי 'מה עושים?' ברשת הקשר אי-אפשר היה להגיד מילה כי כולם צעקו. לא היה עם מי לדבר. זה היה מצב שאתה יושב ומתחיל לעשות חשבון נפש. זו סיטואציה מאוד מפחידה.

אחרי שראיתי את המוות בעיניים, הבנתי שהדבר שאני הכי רוצה זה להיות בבית. אני זוכר שאמרתי לעצמי: 'אוף. הלוואי שרק יוציאו אותי מפה'. פתאום חשבתי לעצמי שאם זה יקרה, אז אחר-כך יצחקו על סיירת גולני

אתה רואה כבר את המוות בעיניים, ולא בפעם הראשונה. הרי במשך כל הריצה בשטח האש ראית אותו. ברגע הזה, אתה יושב ומבין שהדבר שאתה הכי רוצה זה להיות בבית. אני זוכר שאמרתי לעצמי: 'אוף. הלוואי שרק יוציאו אותי מפה'.

"פתאום חשבתי לעצמי שאם יבואו להוציא אותנו מפה, אז אחר-כך יצחקו על סיירת גולני: קצת ירו עליהם וכבר היה צריך להוציא אותם. אמרתי לעצמי, 'אני אעשה את מה שלימדו אותי לעשות'. זה היה השלב שהחלטתי שוב להיכנס לתעלה. וזקתי עוד פעם רימון. נכנסתי לתעלה, ויריתי לתוכה. התחלתי להתקדם, ואז חטפתי פחד. חושך. לילה. התאורה עלתה למעלה עם מצנח, ככה שהיא התנדנדה והצללים זזו. אני בתוך תעלה ברוחב של הגוף שלי, כולם יורים מסביב, ממול

צילום: איתי כהן

גולדמן, היום. משדה הקרב ליקב היינות

שולח אליכם את גוני הרינק'. גוני, שרצה לחזור לסיירת כשהבין שיש מלחמה, התחיל לנסוע מאשכנזי לכיוונו. לילה. אורות אי-אפשר להדליק. כך קרה שהנגמ"ש של גוני עלה על טרסה והתהפך. הוא לקח את הקשר ואת החייל השני, השאיר את הנגמ"ש, וברגל הם חברו לכות. גוני קיבל החלטה – הכיבוש יהיה רגלי.

"מתחת לבופור יש כביש, שטח מת, שעולה עד אליו. הטנק התחיל לעלות למעלה ופרק את הוחל, כמובן. אז אין טנק. לפי תוכנית הקרב, חה"ן גולני היה צריך לכבוש את החלק הדרומי של המתחם, ואני, ביחד עם כוח בפיקודו של אביקם שרף, היינו אמורים לאגף את המצודה, להגיע מהצד הצר שמדרום ולטוהר את המתחם. הצוות של גוני בינתיים היה למטה, שימש עתודה, וטיפל בפצועים. "החה"ן התחיל את ההתקפה. גוני חיפ"ק. אני הייתי על הכביש, בשטח מת, כורע יחד עם הצוות. אני זוכר שעברתי ביניהם וספרתי אותם. 21 איש. לפתע קיבלתי פקודה מגוני: 'קדימה'. התחלנו לרוץ. היינו צריכים לעבור לרוחב שטח אש, ממש גיא הריגה, ממערב לבופור. כל הזמן ירו שם, ואנחנו בריצה של לפחות 50 מטר, חצינו את המטווח הזה. מה שכן, הם מאוד אהבו נותבים. בזמן שאתה רץ בשטח אתה רואה איך שהכדורים טסים ישר אליך, סדרות של נותבים רודפים אחריך. זה מחזה מאוד מעניין.

"אני, אביקם ועוד כמה חיילים רצנו ראשונים, עברנו את השטח והגענו לגוני, שהיה על סלע מקרימה. אני מסתכל אחורה ומבין שאנחנו בסך הכל שבעה-שמונה אנשים. והרי כשהתחלנו, היינו 21. אמרתי לגוני: 'חסרים לי אנשים'. הוא ענה לי: 'מוטי, תתקדם. אני אשלח אותם אחריך'. בדיעבד אני יודע שבריצה הזאת פשוט טבח אותנו".

צילום ארכיון: משרד הביטחון

לוחמי סיירת גולני בבופור, זמן קצר לאחר כיבוש

את הטנקים האלה, אני לא יודע. "איך שהגענו לאזור נפתחה עלינו אש מכיוון הכפר. קפלינסקי חטף כדור בבטן. כבר אז התחיל להיות שמת, אבל איפה אנחנו ואיפה הבופור – מרחק של קילומטר בערך. ריווחתי לאשכנזי בקשר שקפלינסקי נפצע. הוא ענה לי 'תמתין במקום. אני

צוות גיבוי בפיקודו של ארזי גרשטיין. התוכנית הייתה לנסוע על נגמ"שים עד לכפר ארנון, השוכן בסמוך לבופור, ומשם להמשיך להתקדם עם טנקים עד למבצר. אבל כל 300 מטר טנק אחד פרק זחל. הגענו למצב שבו נכנסנו לפאתי הכפר ארנון רק עם טנק אחד, במקום עם מחלקה שלמה. מאיפה הביאו

רס"ן (מיל') מרדכי גולדמן קיבל את עיטור העוז על חלקו בקרב לכיבוש הבופור במלחמת שלום הגליל

היה זה יום שישי, ה-4 ביוני 1982. מפקד פלגת הטירונים של סיירת גולני, סגן מרדכי (מוטי) גולדמן, יצא הביתה והתכוון לאירוע החגיגי שהיה לו בלו"ז לאותו ערב: מסיבת השחרור מצה"ל של מפקד הסיירת, רס"ן גוני הרינק. הימים ימי מתח בגבול הצפון, וכל סיבה למסיבה התקבלה בכרכה, מה גם שבאותו שבוע רף העצבנות היה גבוה מתמיד: יום לפני כן ניסו אנשי ארגונו של אבו נידאל להתנקש בחייו של שגריר ישראל בבריטניה, שלמה ארגוב.

"מכיוון שהיו לי סידורים, הגעתי הביתה רק בחמש בערב", מספר גולדמן, "איך שנכנסתי, התקשרו אליי אנשים מהיחידה. ואמרו לי: 'אללה תחזור'. זה היה ברור שהולכת להיות מלחמה. נכנסתי לאוטו, אמרתי שלום לחברה שלי, שהיום היא אשתי, והתחלתי לנסוע צפונה. בדרך, בצומת גלילות, ראיתי מישהו מהיחידה עוצר טרמפים. עצרתי לידו ושאלתי אותו לאן הוא נוסע. הוא אמר שלירושלים. אמרתי לו: 'עזוב, בוא, בוא תעלה'. חיכתה לו הפתעה".

גם לגולדמן ציפתה הפתעה לא קטנה. הקרבות שזימנה לו מלחמת שלום הגליל היו קשים בהרבה ממה שיוכל היה לדמיין. במהלך הקרב לכיבוש מבצר הבופור הגיע גולדמן לפאתי היעד וגילה לתדהמתו כי מרבית הכוח עליו פיקד נהרג. למרות מספר הלוחמים המצומצם שנותר, החליט המפקד הצעיר להמשיך בטיהור המתחם, תוך שהוא משליך רימונים לעמדות ויורה בצרורות. לאחר שמפקד הפלוגה נפגע, אף נטל גולדמן את הפיקוד עליה והשלים את טיהור מבצר הבופור. על כך הוענק לו עיטור העוז.

הכדורים טסים אליך

התקרבותו של צה"ל במלחמה בלבנון התבצעה בשלושה צירים עיקריים ומקבילים: מזרח, מרכז ומערבי. חטיבת גולני נעה לאורך הציר המרכזי. בשלב מסוים חצי ממנה, בפיקוד המח"ט, פנה מערבה. החצי האחר, בפיקודו של הסמח"ט דאז והרמטכ"ל בהווה גבי אשכנזי, הלך מזרחה. גרודי החטיבה נעו בשלמותם לפי ההוראות, ורק הסיירת פוצלה ונעה בו-זמנית לשני הכיוונים. "אני הייתי בצד המזרחי", נזכר גולדמן. "משה קפלינסקי היה מפקד הסיירת – הוא החליף את גוני – ואני הייתי סגנו. היו לנו שלושה צוותים, ועוד